

โครงการความมั่นคงด้านอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการปศุสัตว์ที่ 9

โดย นายจิรศักดิ์ บำรุงศักดิ์
นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการ

ภาพถ่าย
ดาวเทียม

พื้นที่ 286 ไร่

- สิ่งก่อสร้าง 64 ไร่
- แปลงพืชอาหารสัตว์ 172 ไร่
- สวนป่า 50 ไร่

ชุดดินบ้านทอน (Ban Thon series: Bh)

ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- ดินทรายจัด มีชั้นถูกชะละลายหนา (ไม่มีธาตุอาหารเหลืออยู่ในดิน)
พบ ชั้นดานอินทรีย์แข็งภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน
- มีน้ำแช่ขังในฤดูฝนและขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- ความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำมาก

แห้งแล้งในฤดูแล้ง (มีนาคม - พฤษภาคม)

น้ำท่วมในฤดูมรสุม (ธันวาคม)

แนวทางการแก้ปัญหา

1. เลี้ยงสัตว์ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่
2. ควบคุมปริมาณสัตว์ให้เหมาะสมกับปริมาณอาหารสัตว์ที่ผลิตได้
3. ผลิตอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพและให้ผลผลิตสูง
4. ใช้พืชหมัก(Silage) และอาหารหมักสูตรรวม (Fermented TMR)
5. การใช้ปุ๋ยคอก(มูลสัตว์) ในการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน
6. การจัดการแปลงแบบประณีต

ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 20 ไร่

- ใส่มูลสัตว์ อัตรา 1 ตัน/ไร่
โดยไม่ต้องไถกลบ
- ติดตั้งระบบน้ำ(สปริงเกอร์)
- ปลูกข้าวโพด สุวรรณ 5
ระยะ 50 cm X 70 cm
หลุมละ 2 ต้น
ใช้เมล็ดพันธุ์ 3 กก./ไร่
- ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15
อัตรา 25 กก./ไร่ และ
สูตร 46-0-0 อัตรา 25 กก./ไร่

ข้าวโพด อายุ 75 วัน

ใน 1 ปี ปลูกได้ 3 รอบ(รอบละ 75 วัน)
ผลผลิต 4,200 กก./ไร่/รอบ หรือ
ผลผลิต 12,600 กก./ไร่/ปี

คุณค่าทางโภชนาะ(on dry basis)

- DM 18.25 %
- CP 12.8 %
- TDN 68.4 %

ที่มา สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ 2559

การใช้ประโยชน์ ข้าวโพด 1 ไร่ สามารถเลี้ยงสัตว์ได้
- ใช้เลี้ยงแพะแบบลัดเบงกอล (นน.15-20 กก.) 20 ตัว ตลอดปี
- ใช้เลี้ยงโคดำบางนรา (นน. 180-200 กก.) 2.3 ตัว ตลอดปี

ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตข้าวโพดสุวรรณ 5 ในชุดดินทรายบ้านทอน : ไร่

ต้นทุน - ผลตอบแทน	บาท
1.1 ค่าแรง	6,000
1. ไถเตรียมดิน(ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง รอบละ 200 บาท)	600
2. แรงงานปลูก/ใส่ปุ๋ย/เก็บเกี่ยว (รอบละ 6 วัน รวม 18 วันๆละ 300 บาท)	5,400
1.2 ค่าวัสดุ	10,570
1. เมล็ดพันธุ์ (9 กก./ไร่/ปี กก.ละ 80 บาท)	720
2. ปุ๋ยคอก (3,000 กก./ไร่/ปี กก.ละ 1.00 บาท)	-
3. ปุ๋ยเคมี (450 กก./ไร่/ปี กก.ละ 15 บาท)	6,750
4. ระบบน้ำ (ไร่ละ 5,000 บาท ใช้ได้ 5 ปี)	1,000
5. ไฟฟ้า(เดือนละ 300 บาท)	2,100
ผลผลิตต่อรอบ (กก.)	4,200
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	12,600
ต้นทุนรวมต่อไร่(บาท)	16,570
ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม(บาท/กก.)	1.32
ผลตอบแทนจากการจำหน่ายในพื้นที่ กก.ละ 2 บาท (บาท/ไร่)	8,568

แผนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

แผนการผลิต	อายุการเก็บเกี่ยว (วัน)	พื้นที่ (ไร่)	ช่วงเวลา
แปลงที่ 1		10	
ตัดสด รอบที่ 1	75	10	16 พ.ค.60 - 30 ก.ค.60
ตัดสด รอบที่ 2	75	10	16 ส.ค.60 - 30 ต.ค.60
ตัดสด รอบที่ 3	75	8	16 พ.ย.60 - 30 ม.ค.61
เก็บเมล็ดพันธุ์	120	2	16 พ.ย.60 - 16 มี.ค.61
แปลงที่ 2		10	
ตัดสด รอบที่ 1	75	10	1 มิ.ย.60 - 14 ส.ค.60
ตัดสด รอบที่ 2	75	10	1 ก.ย.60 - 14 พ.ย.60
ตัดสด รอบที่ 3	75	10	1 ธ.ค.60 - 13 ก.พ.61
รวม		20	
ผลผลิต(กก.)		252,000	ผลิตข้าวโพดหมัก

ความต้องการอาหารสัตว์

ชนิดสัตว์	จำนวน (ตัว)	ความต้องการอาหาร (กก./ปี)
แพะแบดคิงบอล	200	109,500
โคดำบางนรา	15	78,840
แกะดอร์เปอร์	40	48,300
รวม	255	232,140

- หญ้าชิกแนดเลื่อย จำนวน 100 ไร่
- หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 จำนวน 5 ไร่
- กระถิน จำนวน 5 ไร่
- มันสำปะหลัง จำนวน 5 ไร่

การใช้มูลสัตว์ในฟาร์มเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าวโพดในดินทรายชุดบ้านทอน

มูลสัตว์	จำนวนสัตว์ (ตัว)	จำนวนมูลที่ได้/ตัว/ปี (กก.)	จำนวนมูลที่ได้ทั้งหมด/ปี (กก.)
แพะแบล็คเบงกอล (นน. 15 – 20 กก./ตัว)	200	124	24,820
โคดำบางนรา (นน. 180 – 200 กก./ตัว)	15	2,810	42,150
แกะดอร์เปอร์ (นน. 25 – 30 กก./ตัว)	40	150	6,000
รวม			72,970
ความต้องการมูลสัตว์ในแปลงข้าวโพด 20 ไร่ (อัตราการใช้ 3 ตัน/ไร่/ปี)			60,000

การผลิตข้าวโพดหมัก (Corn Silage)

การหมักข้าวโพดในถังหมัก

1. ตัดข้าวโพดทั้งต้นและฝัก อายุ 75 วัน (ระยะเมล็ดเป็นแป้ง 50 %)
2. สับต้นข้าวโพดด้วยเครื่อง ขนาด 2-3 เซนติเมตร
3. หมักใส่ถัง ขนาด 150 ลิตร
4. หมักไว้เป็นเวลา 21 วัน

ผลผลิตข้าวโพดหมัก

- 1 ไร่ ผลผลิต 12,600 กิโลกรัม
- 1 ไร่ ผลผลิตข้าวโพดหมัก 180 ถัง
- 1 ถัง น้ำหนัก 70 กิโลกรัม

การหมักข้าวโพดโดยใช้พลาสติกใส

1. ตัดข้าวโพดทั้งต้นและฝัก อายุ 75 วัน (ระยะเมล็ดเป็นแป้ง 50 %)
2. สับต้นข้าวโพดด้วยเครื่อง ขนาด 2-3 เซนติเมตร
3. ใช้พลาสติกใสขนาด 4 x 6 เมตร ปูลงบนพื้นซีเมนต์ เกสข้าวโพด ที่หั่นแล้วลงเป็นชั้น ๆ ใช้รถแทรกเตอร์ทับให้แน่น จนได้กองสูง ประมาณ 1 เมตร
4. ใช้พลาสติกดำที่เชื่อมด้วยกาวพิเศษให้เป็นผืนใหญ่ ขนาด 6 x 9 เมตร คลุมกอง จับชายด้านล่างซ้อนกับพลาสติกใส ม้วนให้ชิดกองโดยรอบ ได้ข้าวโพดกองละ 15-20 ตัน
5. หมักไว้เป็นเวลา 21 วัน

การผลิต อาหารหมักสูตรรวม (Fermented TMR)

ข้าวโพด+ปลายข้าว+กระถิน

คลุกเคล้าส่วนผสมให้เข้ากัน

เตรียมยีสต์

ผสมยีสต์กับวัตถุดิบ

สูตรอาหาร

1. ข้าวโพดบด 40 %
2. ปลายข้าว/ข้าวสาร 40 %
3. ใบกระถินสด 20 %
4. ยีสต์ขนมปัง + การน้ำตาล

ส่วนประกอบทางเคมี

จากการคำนวณสูตร

- CP 12 %
- ME 3,150 Kcal/kg

ราคา 8 บาท/กก.

(อาหารสำเร็จรูป 15 บาท/กก.)

หมักส่วนผสม เป็นเวลา 14 วัน

เลี้ยงไก่เบตงขุน อายุ 3 เดือน-ส่งตลาด

แพะดำ โคดำ และแกะดอร์เปอร์

แพะแบดจ์แบงกอด (ศบส.มหาสารคาม)

แพะพื้นเมืองภาคใต้(แกมบิงกัตจัง)

แกะดอร์เปอร์

โคพื้นเมืองภาคใต้

ขอขอบคุณ...สวัสดี

แพะดำบางนรา

- สร้างสายพันธุ์
- เพิ่มมูลค่าแพะแบล็คเบงกอล
- สร้างเครือข่ายแพะดำบางนรา
- พิธีกรรมทางศาสนา

ไก่ช้มะนาลอ

- บริโภคครัวเรือน
- สร้างอาชีพ สร้างรายได้
- เครือข่ายไก่ช้มะนาลอ(การผลิตและการตลาด)
- เมนูอาหารประจำวัน เช่น ไก่กอบและ ,ไก่สะเต๊ะ ,ไก่ตุ๋ม
- เมนูอาหารเฉพาะ เช่น ไก่สับมะนาลอ ,ข้าวมันไก่มะนาลอ
- พิธีกรรมทางศาสนา

ขาว-ดำบางนรา

ความบริสุทธิ์
พิธีกรรมอันดีงาม

โคดำบางนรา

- สร้างสายพันธุ์
- เพิ่มมูลค่าโคพื้นเมืองภาคใต้
- สร้างเครือข่ายโคดำบางนรา
- ตลาดเนื้อคุณภาพ
- พิธีกรรมทางศาสนา

